

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRI.

Nr. 17 (227)

28. aprillil 1926 a.

VI. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
 poolaastas „ 500.—
 veerandaastas „ 250.—
 Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
 aastas Mk. 800.—
 poolaastas „ 400.—
 veerandaastas „ 200.—
 Üksik number maksab Mk. 25.—
 Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k 1²⁹—1²³. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Mk. 4000.—	1/4 lehek. Mk. 1000.—
1/2 „ „ 2000.—	1/8 „ „ 500.—
1/3 „ „ 1350.—	1/16 „ „ 250.—

Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
 Lehe eesküljel 75^oo, tekstis 100^oo kallim.

Adressi muutmine 30 mk. —

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543.

Sisu: 1) A. Mahoni, Politsei ülesannetest valve alal vangist vabanejate järele. 2) Panguta laskmine.
 3) Kalliskivide salavedu Ühisriikidesse 4) Riigikohtu otsus. 5) Ametlik osa. 6) Väljamaalt.
 7) Kuulutused.

Politsei ülesannetest valve alal vangist vabanejate järele.

Kohtuministri abi A. Mahoni.

Valve vangist vabanejate järele on seadusandliste novellide tõttu 26. IV. 1917 ja 1. VIII. 1917 hargnenud kahte liiki: a) politsei valve ja b) vangide hooldamise seltside hooldamine ning valve, mille asemele seaduses ettenähtud juhtumustel astub politseiline hooldamine ja valve.

Politsei valve seatakse nende üle, keda vangimajadest vabastatakse mitte enne tähtaega, vaid peale karistuse täielikku ärakandmist, alljärgnevalt tähendatud juhtumustel ja eranditega.

Raskemad karistused, millele valve järgneb, on:

A. Vana nuhtluse seaduse järgi:

1) sunnitööle saatmine; varem määrati sunnitööle saadetud peale sealt vabanemist jäädavalt Siberisse asumisele; 26. IV. 1917 seadusega kaotati sarnane asumisele määramine ära ja selle asemele

astus sunnitööle saatmise tagajärjena eriline valve sama seaduse eeskirjade järgi; sellest vaata allpool;

2) asumisele saatmine, kui iseseisev karistus, kaotati samuti 26. IV. 1917 seadusega ära ja asemele astus:

a) N. S. § 1504 esimeses jaos ettenähtud juhtumusel — kinnipidamine kindluses 6 a. 8 k. kuni 10 a.; siin tuleb tähendada, et N. S. üldosa (§§ 34 ja 35) ei tunne sarnast kindluse karistust, mis ulatab üle 4 aasta; eriosas aga tuleb see karistus nüüd ette kahel juhtumusel (§§ 1503 ja 1504); loogiliselt peaks see karistus seotud olema mõnede eriliste õiguste ja eesõiguste kaotusega §§ 34 ja 50 alusel; on see nii, siis järgneb, et N. S. §§ 1503 ja 1504 ettenähtud kindluse karistuse tagajäreks on ka sattumine politsei valve alla N. S. § 58¹ p. 3 alusel, s. o. üheks aastaks;

b) kõigil muudel juhtumustel — kinnipidamine vangiroodus 4 a. kuni 6 a. ühes kõigi eriliste õiguste ja eesõiguste kaotusega ja politsei valve alla sattumisega N. S. § 58¹ p. 1 alusel, s. o. neljaks aastaks;

3) erilise nähtusena määrab N. S. § 952 asumisele saatmise taolise karistuse (elama asetamine selleks määratud maakohtadesse ühes arvamisega asumisele saadetavate liiki) ka vangiroodu tagajärjena; ka see on 26. IV. 1917 seadusega kaotatud ja asemele seatud eriline valve sama seaduse alusel;

4) Vangiroodu karistusest vabanejad antakse politsei valve alla 4 aastaks (N. S. § 58¹ p. 1);

5) kõigi eriliste õiguste ja eesõiguste kaotusega seotud türmi karistusest vabanejad antakse politsei valve alla 2 aastaks (N. S. § 58¹ p. 2);

6) mõnede eriliste õiguste ja eesõiguste kaotusega seotud türmi karistusest vabanejad antakse politsei valve alla 1 aastaks (N. S. § 58¹ p. 3).

7) mõnede eriliste õiguste ja eesõiguste kaotusega seotud kindluse karistusest vabanejad antakse politsei valve alla aastaks (N. S. § 58¹ p. 3);

B. Uue nuhtluse seaduse järgi:

8) sunnitöö*); varem määrati sunnitöölised peale sunnitöölt vabanemist asumisele selleks eriti määratud maakohtadesse (§ 16); 26. IV. 1917 seadusega on ka see asumisele määramine kaotatud ja vabanejad antakse samas seaduses ettenähtud erilise valve alla;

9) asumisele saatmine, kui iseseisev karistus, on samuti 26. IV. 1917 seadusega kaotatud ja asemele seatud kinnipidamine kindluses mitte alla 3 aastat; sealt vabanejad mingisuguse valve alla ei sattu;

10) parandusmaja karistusest vabanejad satuvad politsei valve alla §§ 34 ja 35 ettenähtud alustel, s. o. 3 aastaks.

11) õiguste kaotusega seotud türmi karistusest (§ 27) vabanejad satuvad politsei valve alla 1 aastaks (§§ 34 ja 35).

Eelpool punktides 2-a, 2-b, 4, 5, 6, 7, 10 ja 11 ettenähtud politsei valvealused ja teostamise kord on määratud vastavates seadustes (N. S. § 58¹; „R. T.” nr. 67 — 1924, sead. 24; „R. T.” nr. 7/8 — 1925; U. N. S. §§ 34 ja 35; passi sead.

*) Seda karistust nimetab U. N. S. „sunnitöök”, N. S. aga „sunnitöölise saatmiseks”; „R. T.” nr. 28 — 1926 avaldatud seaduse nr. 26 läbi on need karistused tehtud ühetaolisteks oma sisu poolest.

§§ 24 ja 25); et need allikad kättesaadavad, siis loobun siin kohal nende eeskirjade kirjeldamisest; ainult niipalju oleks vaja tähendada, et maad võtnud komme — valvealustelt isikutunnistusi ära võtta, samuti ka neid sundida endid politseis aeg-ajalt näitamas käima — ei ole seadustega kooskõlas; selle asemel tuleks nii korraldada, et politseiametnikud ilma etteteatamata valvealuseid perioodiliselt nende kodu käiks vaatamas; see tekitaks küll rohkem tööd, kuid sarnane valve oleks palju reaalsem.

Eelpool punktides 1, 3 ja 8 ettenähtud eriline valve on, nagu kuulda, politsei laiemates ringkondades veel tundmata ja kuna vastav allikas (sobr. usakon. 1917. a. peat. 556) raskelt kättesaadav, siis toon ta siin kohal täielikult eestikeelses tõlkes:

Ajutise valitsuse otsus asumisele saatmise kaotamise kohta.

(Aratõmme Sobranie usak. 1917. a., peat. 556.)

I. Asumisele saatmine, kui karistus, ära kaotada järgmistel alustel:

§ 1. Uues nuhtluse seaduses ettenähtud asumisele saatmise asemel seada kinnipidamine kindluses mitte alla kolme aasta.

§ 2. Nuhtluse seaduses ettenähtud asumisele saatmise asemele ühes kõigi õiguste kaotamisega seada, peale erandite, mis ette nähtud käesoleva jao § 3, kinnipidamine vangiroodus neljast kuni kuue aastani, ühes kõigi iseäraliste õiguste ja eesõiguste kaotusega.

§ 3. Nuhtl. sead. § 1504, I. jaos ettenähtud karistuse — asumisele saatmine ühes kõigi õiguste kaotusega — asemele seada kinnipidamine kindluses kuuest aastast ja kaheksast kuust kuni kümne aastani.

II. Seaduses sunnitöölise saatmise ja sunnitöö tagajärjena ettenähtud asumisele saatmine selleks määratud maakohtadesse kaotada.

III. Seaduses hulkumise eest määratava karistuse tagajärjena ette nähtud elama asetamine selleks määratud maakohtadesse ühes arvamisega asumisele saadetavate liiki kaotada.

IV., II. ja III. jaos ettenähtud asumisele saatmise ja elama asetamise asemele seada isikutele, — kes vabastatakse peale karistuse ärakandmist sunnitöölise saatmisest, sunnitöölt, samuti ka hulkumise eest määratavatest karistustest, — kolme

aasta kestel peale vabanemist järgmised kitsendused elukoha valimise ja muutmise õiguses.

§ 1. Peale kinnipidamiskohast vabastamist antakse vabastatu patronaatseltsi või muu seltsi valve alla, kelle sihiks on vangistusametustest vabastatavate eest hoolitseda, või neile abi anda, sarnase seltsi või organisatsiooni puudumisel aga, või kui nad keelduvad vabastatava võtmisest oma hooldamisele, selle administratiiv võimu valve alla, kelle lähemas tegevuspiirkonnas vabastatav oma elukoha järele saab asuma.

§ 2. Ajutiselt, kuni sellekohaste määruste väljaandmiseni kokkuleppel kohtu- ja siseministrite vahel, keelatakse ära vabastatavatele viibida ja elada maakohades, mis on ette nähtud passi seaduse (järgi) § 24 ja märkus 1. Kõrvalekaldumisi sellest eeskirjast võib üksikutel juhtumistel kohtuminister lubada.

§ 3. Vabastatavatele võimaldatakse elukohta valida oma äranägemise järele, peale maakohtade, mis sama jao § 2. ette nähtud. Sellekohase kirjaliku teadaande peab ta vangimaja ülemale andma hiljemalt kolm päeva enne vabastamist. Kui vabastatav omale elukohta ei vali, siis määratakse see kohaliku administratiiv võimu poolt.

§ 4. Vabastamise juures teeb vangimaja ülem vabastatavale teatavaks need nõudmised, mis kooskõlas sama jao §§ 7—9 temale esitatakse valitud või määratud elukohast mittelahkumise ja korraliku eluviisi suhtes, samuti ka sama jao § 10 ettenähtud tagajärjed nende nõudmiste täitmata jätmise korral.

§ 5. Juhtumisel, kui valitud või määratud elukoht on enam-vähem kaugel kinnipidamiskohast, kus karistust kanti, saadetakse vabastatav sinna sõidutünnistusega vangimaja ülema poolt. Viimane teatab sellest samal ajal ka sama jao § 1. ettenähtud administratiiv võimule ja saadab temale edasi vangimajas hoiul oleva vabastatava raha, maha arvates sellest vabastatavale kätteantud sõidu kulude summa.

§ 6. Ühe öö-päeva kestel peale valitud või määratud elukohta jõudmist peab vabastatu ilmuma kohaliku administratiiv võimu selle orgaani juure, kes on temale vabastamise juures ära näidatud. Võimu orgaan teatab vabastatu ilmumisest ajaviitmata kohalikule patronaatseltsile, või muule seltskondlikule organisatsioonile, kui neid aga ei ole, või kui nad keelduvad võtmast vabastatut oma

valve alla ja hooldamisele, siis jätab ta vabastatu enese valve alla. Kui patronaatselts või mõni muu seltskondlik organisatsioon võtab vabastatu oma hooldamisele, siis antakse vabastatu raha ajaviitmata seltsi juhatusele üle.

§ 7. Elukoha valib vabastatav või see määratakse temale sama jao § 3. ettenähtud korras terve selle aja peale, mis ta peab olema seltskondlise organisatsiooni või administratiiv võimu valve all ja hooldamisel. Esialgsest valitud või määratud elukoha muutmise võib sündida ainult tema enese palvel ja mitte teisiti, kui kohaliku administratiiv võimu loaga, kusjuures tuleb silmas pidada sama jao §§ 2 ja 4 tingimusi.

§ 8. Vabastatule lahkumist valitud või määratud elukohast kuni ühe kuuni võib mõjuvatel põhjustel lubada see seltskondline organisatsioon või administratiiv võimu orgaan, kellel lasub kohus tema järele valvata või teda hooldada, kauemaks ajaks — needsamad organisatsioonid või võimu orgaanid, kuid kokkuleppel kohaliku vangimaja inspektsiooniga või viimase asetava asutusega.

§ 9. Vabastatavale ettepannud tingimused korraliku eluviisi suhtes, samuti ka tema järele valve teostamise viisid määratakse vastavate seltskondliste organisatsioonide või administratiiv võimu orgaanide poolt kokkuleppel kohaliku vangimaja inspektsiooniga. Üldised juhtnöörid nende tingimuste ja viiside sisu ja ilme kohta annab kohtuminister.

§ 10. Kui vabastatu ei ilmu valitud või määratud elukohta, samuti ka, kui ta sealt omal volil lahkub või korratumat elu elab, mis ähvardab seltskondlikku julgeolekut, siis karistatakse teda julgeoleku kaitse abinõuna tema elukoha või tabamiskoha järele kohaliku rahu- või linna-kohtuniku otsusega arestiga või kinnipidamisega türmis mitte üle ühe aasta.

See otsus võib järgneda mitte teisiti kui seltskondliku või administratiiv võimu ettepanekul, kelle valve all vabastatu on, või prokurööri ettepanekul ja ei kuulu edasikaebamisele.

§ 11. Sama jao § 10. ettenähtud juhtumistel võib administratiiv võim või seltskondlik organisatsioon, kelle valve all vabastatu on, otsustada teda vastava kohtuniku juure toimetamiseks vahialla võtta.

§ 12. Kui vabastatu enne käesolevas jaos ettenähtud tähtaja möödumist korda saadab süüteo, millele järgneb karistus mitte alla kinnipidamise türmis, siis võib

koituvõim eeluurimise ja kohtu eest kõrvale hoidmise takistamisabinõuks tema suhtes valida vahiall pidamist, rippumata kriminaal kohtupidamise seaduses antud eeskirjadest.

§ 13. Sama jao § 10. ettenähtud juhtumustel ei loeta vahi all oldud aega selle kolmeaastase aja sisse, mille kestel vabastatu õigused elukoha valimises ja muutmises on kitsendatud.

V.

VI.

Alla kirjutanud:

Peaminister vürst Lvov.

Kohtuminister A. Kerenski.

Ajutise valitsuse asjade valitseja

Vlad. Nabokov.

26. aprillil 1917. a.

Eelpool äratoodud seaduse IV. osa § 2. ettenähtud kohtu- ja siseministrite ühine määrus on avaldatud „R. T.“ nr. 7/8 — 1925.

Eriti juhin tähelepanu sellele, et kui võimalikuks peetakse valvealusele lubada §§ 7. ja 8. korras sõita või elama asuda § 2. järgi suletud maak kohta, siis peab valvealune enne selleks kohtuministrilt loa nõutama; ajaviitmise ärahoidmiseks oleks soovitatav, kui valveorganid võtaks sarnase palve valvealusele vastu ja ühes oma arvamisega esitaks kohtuministrile.

(Järgneb).

Pauguta laskmine.

Mõne aja eest ilmus ajalehtedes teade (v. „E. Politseileht“ nr. 11 s. a. „hullumeelse ülesleidja kättemaks“), et keegi insener Philipps Ühisriikides olevat konstrueerinud püstoli, mis laseb pauguta, et aga soovijaid ei leidunud, kes oleks ülesleiduse ära ostnud, läks insener hullumeelseks ning lasi mitu inimest maha püstoliga, kusjuures tõesti kunagi pauku polnud kuulda. See pole esimene sarnane juhtumine viimasel ajal. 1925. aastal, aprillikuul, teatasid Ameerika ajalehed kuritegijate salgast, mis oli varustatud saladuslikkude sõjariistadega. Eraisikud ning politseiametnikud langesid, salga liikmeid taga ajades, tänavale kuulrindus, kuid keegi ei kuulnud mingit pauku. Umbes samasugused nähtused leidsid aset paar kuud hiljem Inglismaal. Ühe suurema pidustuse ajal Gravesend'is langes üks hästi rietatud härra korruga surnult maha, eemalseisvad inimesed nägid, kuidas tema juure kolm meest jooksid, kes kiirelt hakkasid tühjendama surnu taskuid. Pealtvaatajad tormasid kuriteo paigale, mõrtsukad põgenesid. Kohale jõudes leiti, et tundmatu on maha lastud, kehas leiti mitu kuulihava, kuid keegi ei kuulnud pauku. Hakati kuritegijaid taga ajama, juba olid mõned mehed nende lähedusse jõudnud, kui üks mõrtsukatest seisma jäi, püstoli tõstis — ning üks tagaajajatest kukkus surmavalt haavatuna maha, pauku polnud laskmise juures kuulda, s. o. õieti ei teadnudki keegi, et kuritegija üldse lasi.

Sarnaste ajalehete teadete lugemisel

tekib tahtmatult küsimus: kas see kõik on osavate reportööride väljamõeldus või on pauguta laskmine tõesti võimalik? Pauguta laskmise juhtumisi on, nagu ülaltoodust näha, õige vähe olnud, ainult mõni üksik, vaevalt võib oletada, et meil nii pea sarnase uuema tehnika saavutused ilmsiks tulevad ja tarvitusele võetakse, kuid võimatu pole midagi, kuritegijad on rahvusvahelised ja moodustavad enesest kõige kindlama „internatsionaali“, mis pärast huvituseta pole veidi pikemalt küsimuse juures peatuda, seda enam, et see küsimus peasjalikult huvitab politseid, sest kui kõrd sarnased saladuslikud sõjariistad tarvitusele võetakse, siis ainult võitluseks politseiga.

Pauguta laskmise küsimust on lähemalt uurinud tuntud Berliini kriminaalpolitsei komissar Dr. Erich Anuschat, kes kokkuvõetult küsimuse kohta järgmist kirjutab.

Kui pilku heita minevikku, siis näeme, et pauguta laskeriistad on alati olnud kuritegijate ideaaliks ja igatsuseks. Teiselt poolt näeme, et sarnaseid laskeriistu tunti juba mitmesaja aasta eest ja need on mänginud väga suurt ja kardetavat osa röövmõrtsukate ja teiste suurte kuritegijate kätes. Peasjalikult tuleb siin arvesse võtta n. nim. õhupüssi, mis töötab pressitud õhu abil, mida ei saa aga kuidagi võrrelda meie praeguste õhupüssidega; viimased on mänguriistad ning ei tee kellelegi kurja. Vana õhupüss olevat leitud üles 1560. a. ümber, seda on tarvitatud muu seas ka sõjaajal. Sellepüssi iseäralduseks oli terasest valmis-

tatud õõnes laad ehk mõnel juhtumisel umbes 20-tsentimeetriline vasest kuul, mis luku alla kruviti. Niihästi laad kui ka kuul — mõlemaid nimetati õhupudeliteks — olid varustatud ventiiliga, neisse pumbati õhku nii, nagu meie pumpane praegusel ajal jalgratta- ja autokummidesse õhku. Pole huvitusest märkida, et vanade juhatuskirjade järgi vaja oli keskmiselt 300 pumbatõuget õhupudeli täitmiseks; 100 esimest tõuget võis läbi viia veel üks mees, järgmise 200 juures pidi aga vähemalt kaks meest pumba kallal ametis olema. Õhupüüsi lukk oli umbes samasugune nagu harilikkuude püsside oma ning kukk avas laskmise juures üheks sekundi osaks ventiili. Nende püsside läbilöögi võime oli võrdlemisi suur. 100 meetri peale võidi üheksa milimeetrilise kuuliga inimest surmata, eriti kui püss oli varustatud vintrauaga. Tarvitati sarnaseid püsse isegi jalutuskepi näol, eriti Inglismaal, need olid nii nimet. „air-canes“. Kepp oli terasest, mis oli ilmasüütu värviga maskeeritud ja nägi välja nagu puu; kepp iseenesest moodustas raua, tihtipeale vintraua. Kepi ülemine ots kruviti tarviduse korral ära ja asemele pandi taskus kaasaskantav väike laskekuul. Mõned kepid olid ka teisiti konstrueeritud: pool keppi moodustas enesest raua, teine pool õhupudeli. Dr. Anuschat'il enesel oli kord sarnane püss, mis 60 meetri peale hästi lasi ja mis, võib olla veel kaugema maa peale oleks hästi lasknud, kui oleks juletud õhku rohkem pressida. Just õhu pressimises seisabki sarnaste püsside halb külg ja nende hädaoht omanikkudele; juba vanal ajal tuli ette palju õnnetuid juhtumisi selle tõttu, et õhku liig kõvasti komprimeeriti ja et õhupudel selle tõttu lõhkes, raskeid vigastusi pumpajale sünnitades. Meie ajal sarnaseid õhupüsse enam ei tarvitata, vaid võib leida ainult veel suuremates sõjariistade kogudes, kuid meie ei või muidugi kindlad olla, et kusagilt kollektsioonist varustatud püss kuritegijate poolt politsei vastu tarvitusele ei võeta.

Õige vanad on ka katsed valmistada nõrgapaugulist püssirohtu. Paljud jahimehed teavad tõendada, et seda kunsti mitmed salakütid ka meie ajal veel oskavad; ise küsimus on, kas uskuda sarnast jahimehe juttu või mitte. Vanades nõia- raamatutes leiame palju juhatusi, kuidas valmistada „nõrka“ püssirohtu. Dr. Anuschat'il on olemas raamat: „Das

Buch wunderseltsamer und wahrhaftiger Geheimnisse“, mis on pärit 1753. aastast, milles soovitatakse püssirohule juure lisada kriiti, soola ning kamferit. Teise retsepti järgi olevat hea püssirohtu piirituse abil niisutada, siis kuivatada ja peale selle püssirohule boraksi lisada. Samas raamatus leidub veel hulk juhatusi: isegi koera kondid, kana-, hane- ehk pardijalad mängivad suurt osa hea ja „vaikse“ püssirohu valmistamisel. Vana raamatu autor seletab, et tema poolt kirjeldatud moel valmistatud püssirohtu tarvitavad röövlid Itaalias ja salakütid Saksamaal. Mõne aja eest teatati, et salakütid püssirohu (musta püssirohu) juure soodat lisavad, mis küll vähendab püssirohu mõju, teiselt poolt aga väga tuntavalt vähendab paugu kõvadust. Kui head on kõik sarnased abinõud, on raske öelda, see pole ka nii tähtis, sest kuritegijate peaesmärk on ikka sihitud pauguta laskvate laskeriistade ülesleidmisele.

Hoopis teist rada hakkas käima kirjeldatud sihiskuulsa ameeriklase, ülesleidja Maximi poeg, kes 1908. aastal leidis nii nimetatud paugu sumbutaja. Teatavasti on paugu peapõhjuseks rauast tulevad gaasid, plahvatusgaasid. Maxim kinnitas rauasuu külge aparaadi, mis küll kuuli lasi läbi, samal ajal aga gaaside väljavoolamist takistas. See Maximi poolt tarvitusele võetud paugusumbutaja koosneb selle tõttu metallist torust, mis raua otsa kruvitakse ja mis (kõige lihtsam aparaat), seestpoolt jaotatud ruumikestesse (kuni kahekümneni) iseäraliste ruutude abil. Ruutudes on avaused, mis täpselt vastavad laskeriista kuuli kaliibrile, nii et neist pääseb läbi ainult kuul. Püssirohu gaasid voolavad võrdlemisi aeglaselt ühest ruumist teise, selle tõttu voolavad nemad üldse aeglaselt rauast ning paug on hulga väiksem kui ilma paugusumbutaja tarvitamiseta. Tõsi on, et sumbutaja konstrueerimisel peab arvesse võetama veel mõned abinõud, see aga on saladus. Peab tunnistama, et nagu Saksamaa politseil olevad andmed näitavad, salaküttidel on juba korda läinud võrdlemisi häid paugusumbutajaid seada kokku, mõnikord tehakse sarnaseid sumbutajaid plekist (vanast konservikarbist), puust, ja isegi papist. Viimase Maximi sumbutaja konstruksioon on veidi keerulisem. Sumbutaja on terasest ja temas liiguvad omapäraselt tehtud ruumid, millistel samuti avaus kuuli läbilaskmiseks ja mis niimoodi liiguvad, et gaasid ühes nendega

liiguvad ning tagajärg on see, et pauku tõesti ei ole kuulda. Umbes samaviisi konstrueeriti sumbutajaid enne ilmasõda ühe suurema Saksa vabrikuga poolt (n. nim. moderaator) peaasjalikult Montekristo püstolite ja väiksekaliibriliste püsside jaoks, kuid selle kõrval ka jahti kuulipüsside ning vintpüsside jaoks. Sumbutaja väiksekaliibriliste püsside jaoks leidis omale Saksamaal varsti turu ning osteti suurel arvul. Kui sumbutajaga varustatud väiksekaliibrilisest püssist lasta n. nim. longrifle padrunga (6 millim.), siis kõlab pauk umbes samuti nagu piitsalööök. Osav salakütt võib selle püssiga ka kitsesid ja isegi põdrasid tappa. Mõistagi juhtub tihti, et sarnane väike kuul metsloomi ainult haavab, kuid mis see tähendab salaküttele?

Sumbutajaid revolvrile ja püstolite jaoks pole Saksamaal — vähemalt vabrikutes — senini valmistatud, tehniliselt ei saaks see aga raskusi teha; ja lõpuks, kui palju sarnaseid sumbutajaid on kodusel teel valmistatud katseks ehk teisteks otstarveteks, seda ei tea keegi. Ameerika Ühisriikides on sumbutajate valmistamine püssidele seadusega keelatud, kindel on, et neid seal siiski salajaselt valmistatakse. Mõne aja eest näidati kinos üht suuremat Ameerika kuritegijate filmi, milles mängisid suurt osa brauningud, mis olid varustatud sumbutajatega. Laskeriista demonstreeriti muu seas väga hästi, tema oli ühes sumbutajaga korralikult valmistatud ja pole mingit kahtlust, et filmis näidati tõelikku sumbutajat. Seda arvesse võttes, peab arvamisele jõudma, et kuriteod, milledest oli alguses jutt, on korda saadetud nimelt uue süsteemi järele konstrueeritud sumbutajate abil.

Mis puutub Saksamaasse, siis toonitab Dr. Anuschat, et suurem osa Saksa vabrikutest põhimõtteliselt ei valmistaks sumbutajaid, kuid siiski leidub ka seal üksikuid ettevõtteid, kust neid soovitava arvul võib saada. Ja seal, kus vabrikud ei valmista sumbutajaid, võib igaüks, kes tehniliselt asja veidi uurib, neid ise teha, vaatamata sellele, et sumbutajaid salakauba näol veetakse sisse. Isegi luku-sepad ja mehaanikud suudavad neid valmistada. Dr. Anuschat jutustab mitmest loost, millistest näha, et just sarnased ametmehed asjaga tegemist teevad ning sellega raha teenivad. Saksamaal ei maksa praegu mingisugused kitsendused sumbutajate valmistamise ja nende müü-

mise kohta. Arvatakse, et võib olla, juba lähemal ajal asutakse vastavate määruste väljatöötamisele. Kavatakse sumbutajate tarvitamist üldse võimatuks teha, see on niihästi nende valmistamist kui ka nende müümist keelata. Mõistagi puudutab see ka jahimehi, kellel sumbutaja tihti jahti kergendas. Selle juures ei tohi aga unustada, et sumbutajad on tarvitusel ka salaküttidel, kes mitte ainult metsloomi seadusvastasel teel ei hävita, vaid ka korralikkude jahimeeste kallale võivad tikkuda — just viimane asjaolu teeb sumbutaja tarvitamist ja üldist kättesaadavust eriliselt hädaohtlikuks. Ei saa piirduda ka sellega, et sumbutajaid müüakse ainult neile, kel on luba jahti pidada, on ju vana tõde, et asi, mis kord müügile lastud, igale mehele kätte satub igasuguste kitsenduste peale vaatamata.

Missugune hädaoht aga peitub püstolite sumbutajates kodanikkudele üldse ja poliitsete eriti, sellest on kirjutada küll vist üleliigne. Sellepärast tuleb poliitsetel eriti valvel olla niisuguste tapariistade suhtes. Nii mõnigi politseiametnik võib läbiotsimisel ehk kuriteo paiga järelvaatusel leida lühikese raudtoru tüki, mis temale paistab tähtsusetu, selle juures võib aga tegemist olla sumbutajaga, mille abil, võib olla, juba kuritegu toime pandud, ehk mida võidakse kord edaspidi tarvitada kuriteo kordasaatmiseks.

Üht asjaolu ei tohi meie selle juures unustada. Paugusumbutaja sarnasel kujul, nagu teda konstrueeris Maxim, on juba võrdlemisi vana, tehnika aga on vahepeal hiiglasammul arenenud — meie ei tea, mida käsitatud alal veel leitakse üles, mida võib olla juba leiti üles. Dr. Anuschat sai veel hiljuti teada, et olevat tarvitusel uus sumbutaja, mille jämedus umbes pöidla sarnane ja mille pikkus kõigest kümme tsentimeetrit. Sumbutaja olevat torukujuline ning tema mõju, vaatamata selle peale, et ta väike, on samaugune nagu harilikkuude, suurte sumbutajate oma. Midagi positiivset ei läinud Dr. Anuschat'il korda teada saada, tema arvab, et uus leidus esialgu on kättesaadav ainult tuntud kuritegijatele; arvata-vasti on üks neist leiduse teinud ning kasutada võivad seda praegu ainult teatud ja „lugupeetud ametivennad“. Kui see esialgne teade tõele vastab, siis oleme juba nii kaugele jõudnud, et igal salaküttil sumbutaja põues on ning igal kuritegijal see hädaohtlik riist peitub vestitaskus. Sarnasel leidusel oleks veel see

suur tähtsus, et ära langeb suur raskus raskeriista raua otsas, mis senini teataval määral ikkagi laskmist halvendas. Kui tõesti leitud on väike kerge sumbutaja,

mida saab tarvitada püsolite juures, siis on politseiametnikkudele tekkinud uus kardetav vaenlane.

Kalliskivide salavedu Ühisriikidesse.

Ameerika Ühisriikide tolli- ja politsei-võimudele ei tee suurt muret ainult alkoholiliste jookide salajane sissevedu, mis viimastel aastatel kuulmatul kombel suurenenud, vaid ka teiste asjade sala-vedu; viimaste hulgas seisavad kalliskivid esiplaanil. Selle nähtuse peapõhjuseks on suur hinna vahe Ühisriikide ja Euroopa riikide hindade vahel, mis omalt poolt peaasjalikult tingitud Euroopa suu-remate riikide valuuta langemisest, võr-eldes dollariga.

Umbes kolme aasta eest äratas imes- tust, rõõmu ja kartust Ühisriikide huvi- reisirijate Euroopasse, juhusteotsijatele, suurte võõrastemajade kelneritele, toa- tüdrukutele ja uksehoidjatele Ühisriikide tolliseaduse osaline täiendamine. Kõige pealt juhtis Ühisriikide kullaseppade ühing üleskutsega publiku tähelepanu ühe huvitava uue paragrahvi peale uues tolli- seaduses. Nimelt võib selle paragrahvi alusel rahaministeerium maksta iga- ühele, kes teeb kalliskivide salaveo avalikuks, eriti sellele, kes kavatsetud salakaubaveost rahaministeeriumile tea- tab, nii et seda võib õigel ajal avalikuks teha, ühekordse tasuna raha kuni 50.000 dollarini, s. o. peaaegu 20 miljoni Eesti marka. Üldse maksetakse ülesandjatele tasu — mõistagi ainult salakauba kätte- saamise korral võimude poolt — 25 % salakauba väärtusest, see summa ei või aga tõusta üle 50.000 dollari.

Uuel paragrahvil on oma ajalugu selja- taga. Ühisriikide eelarve on tulude osas iga aasta nelja miljardi ümber suur; tulu- des moodustavad väga tähtsa osa tollid sest sissetulek neist kõigub 600 ja 700 miljoni dollari vahel. Arusaadav on siis, et rahaministeerium erilise hoolega selle üle valvab, et tollid — mis, tähendab, ühe kuuendiku tuludest moodustavad — kor- ralikult tasutaks. Ja see järelvalve peab tegeliku elu sunnil ulatama esimeses jär- jekorras reisijal Ühisriikide kodaniku peale. Viimane sõidab heal meelel Euroopasse, kus elu hulga odavam kui kodu- maal ja kus ka odavalt võib sisse osta, nii et ainult kraami hinnavahe iseenesest võib kõik reisikulud katta. Ostetakse

kõigepealt väärtasju: brilljante, pärlid, kallihinnalisi sõrmuseid jne., s. o. sarna- seid asju, mis üle ookeani vedamiseks nõuavad vähe ruumi, mille pealt toll on väga kõrge ja mida võib loata kõige ker- gemini salajaselt sisse vedada. Ühisrii- kide vastavate ametasutuste arvamisel on sarnasel teel Euroopast peale maailma sõja lõppu hiiglasummade eest väärtasju Ühisriikidesse toimetatud. Väga tihti tekib mõte väärtasju salakaubana maale toimetada jõukamatel huvireisijatel alles tee peal olles — laeval. Väga mitmed isikud, kellel asi äpardus, seletavad ülekuulamisel, et neile tuli mõte hakata salakaubavedajaks alles siis, kui neil tuli laeval kirjutada tollideklaratsiooni. Toll on väga kõrge: 80 % sisseostetud kalliskivide jne. väärtusest, see teeb muidugi suure summa välja, nii suure, et sisse- ostmine Euroopas mõtetu oleks, mispärast pea keegi kiusatusele vastu ei pane, väärtasju ära peita ning neid tollidekla- ratsiooni ülesvõtmata jätta. Sarnane tolli- ametnikkude ninapidi vedamine muutus rikastele ameeriklastele lõppude lõpuks spordiks, tähtis polnud enam kokkuhoi- tud tolliraha, vaid ametniku tüssamine.

Niisugune olukord sundis Ühisriikide võimused väljapääsuteed otsima, mis annaks sündsaid tagajärgi. Ja see ongi tolliseaduse uue paragrahvi tekkimise motiiv. Tasu salakauba ülesandmise eest tõsteti kümnekordselt selles teadmises, et sarnane talitusviis end kõigiti ära ta- sub. Nagu tegelik elu on näidanud, ongi suurema tasu maksmine end hiilgavalt ära tasunud. Rahaministeeriumi ning Ühisriikide kullaseppade ühinguks hak- kas voolama määratu hulk kirju ning tele- gramme ülesandmistega. Väga palju leidis nende teadaannete hulgas väärtu- seta materjali, kuid siiski saadi tagajär- jena seda kätte, et umbes neli viien- dikku salaveo juhtumistest läks korda avalikuks teha. Tuhanded sümas jälgivad praegu reisijate ameeriklaste tegevust ja elu Euroopas. Berliinis, Viinis, Praagas, Ostendes ja Amsterdams, Deauville'is ning Nizzas, Monte-Carlos ja Roomas, igas suurlinnas, kus liigub rahvusvaheline

reisijate hulk — ja rahvusvahelised juhusteotsijad, igal pool tegutsevad elukutselised ja juhuslised salakuulajad, kes kõik tööd teevad Washingtoni rahaministeeriumi kasuks ning suure tähelepanuga vaatavad, mis sissesõitnud ameeriklased teevad, kuidas ja kus nemad elavad, kus nemad käivad ja kõige pealt, mida nemad ostavad. Eriti tulutoov on nende salakuulajate või salaagentide töö Pariisis, kus kõige rohkem ameeriklasi ja kõige enam kalliskive. Seal on igal ameeriklasel, nagu tõendab ka prantsuse politsei, oma „vari”, s. o. agent. „Varjude süsteemiks” nimetavad Ameerika võimud uut tolliagentuuri süsteemi ja, nagu näha, täie õigusega.

Kuidas tegelik töö sel alal Euroopas sünnib, sellest üks näitus, millest jutustavad Ameerika võimud ise. „Mis maksab see pärlite kogu”, küsib ühes Pariisi kalliskivide kaupluses hra X., üks jõukamatest New-Yorgi ärimeestest, kelle nimi kuulub üle ilma. Müüja seletab temale hinna ära ning mitmekordne miljonär kuulab hea meelega vastust; ainult 100 tuh. dollarit. New-Yorgis maksaks see kogu vähemalt 200.000 dollarit. „Kui kõrge on toll?” Temale vastatakse: „Eks meie näe!” Mehel on hea meel ja tema vestab lõbusas tujus juttu viisaka ja vastutuleliku müüjaga. Viimane teab veerand tunni jooksul kõik, mis temal vaja teada. Ameeriklane lahkub kauplusest ning paar tundi hiljem saadab müüja telegrammi rahaministeeriumile Washingtoni. Mõni minut hiljem märgib vastav ametnik miljonäri nime üles ning veel mõne aja pärast on tolliametnikudel kavatsatud salakauba vedu teada ja rikka ärimehe nimi figureerib tolliasutustes kahtlaste sissesõitjate nimekirjas. Mõne nädala pärast jõuab aurik „Levithan” kodumaale. Härra X. lahkub oma ruumidest, tema ei ole praegu üle ilma kuulsa trusti president X., vaid Ühisriikide lihtkodanik X. Tolliametnik astub tema juure, kui järg tema käes. „Kas see on Teie tollideklaratsioon?” „Jah.” „Kas seal midagi ei puudu?” Ärimees läheb närviliseks: „Ei puudu.” „Siis palun mulle asju näidata.” Juba ongi tolliametnik kibedasti ametis asjade läbiotsimisega. Esialgul ei leia mees midagi, võtab taskust mingisuguse nimekirja ning hakkab uuesti

otsima; mõne aja pärast ongi asi korras. Hästi peidetult pesu hulka leiab ametnik pärlite kogu. Järgmisel päeval kirjutab X. tolliametis ühele tshekile alla, mille summa on 80.000 dollarit — maksmata jäänud tollimaks, teine tolliameti arve ulatab 100.000 dollari peale — tollitrahv, mis välja teeb ostetud väärtasiade hinna. Ka selles mõttes on Ameerika võimud hakanud praktilist teed käima: tollitrahvid määratakse kindlaks väga kiires korras, harilikult 24 tunni jooksul peale salakaubaveo avalikukstulemist, ning tollitrahv on harilikult sama suur, kui salakauba sisseostu hind; muidugi toimetatakse nii ainult teatava asjade liigi juures, mille hulka ka kalliskivid kuuluvad, kuna üldiselt sarnane põhimõte muidugi läbi viidav pole. — Ülesandjale Pariisi saadetakse raha välja samal päeval, kui salakaup ära võetud äraootamata, kas ja millal tasub salaveo pealt tabatud isik tollisumma ja trahvi.

Sarnase süsteemi tagajärg on arusaadavalt see, et suuremate suvitus- ja ravitsemiskohtade võõrastemajade teenijad, alates köögitudrukutega ning lõpetades kelneritega, on muutunud ameeriklaste suhtes Washingtoni salaagentideks, mispärast juba mitmed võõrastemajad on sunnitud personaali vahetama ja uute isikute teenistusse võtmisel viimastelt nõudma, ameeriklaste sisseostuga mitte tegemist teha. Kuid ka sarnane vastuabinõu ei aita palju: suur raha teenimise võimalus kiirelt ja pikema vaevata meelitab kõiki. Olevat tekkinud isegi erilised elukutselised agendid, kes muidugi Ameerika tolliasutuste otsekohesest teenistuses ei seisa, mingit kindlat palka ei saa ja kellede tegevus siiski ainult selles seisab, et jõukamate ameeriklastega tuttavaks saada, nendega koos lõbusalt aega viita ja siis tarvilikul silmapilgul Washingtoni telegraferida — ning teenitud raha peale oodata. Lahtilastud teenijad, armukadedad kavalierid, maha jäetud armukesed — kõik on vastutuleliku suurriigi rahaministeeriumi teenistuses, et õigel ajal teateid anda, mis teisele kahju toovad. Ameerika vastavad võimud ise olevat väga rahul uue süsteemiga ning arvavad, et lähemate aastate jooksul igasugused kirjeldatud salaveo katsed kaovad.

Riigikohtu otsus.

(Riigikohtu administratiiv-osakonna toimetus nr. 650 — 1926. a.)

Otsekoheste maksude peavalitsuse revisjoni kaebtuse harutamisel Narva 2-se jsk. rahukohtuniku otsuse peale 12. aug. 1925. a. a.-s. Sakala panga voliniku vann. adv. abi J. Kuusk'i kaebasasjas Narva linna politsei 1. jsk. ülema korralduse peale o.-ü. „Delta“ poolt Sakala pangale panditud varanduse Jüri Rothbergi võlgade tasumiseks aresti alla panemise ja müügile määramise kohta.

Narva linna politsei 1. jsk. ülema käsul kirjutati politsei raiooni ülema Talli poolt 9. jaanuaril 1925. a. Jüri Rothbergilt 10.000 margalise trahvisumma sissenõudmise otstarbel üles paadi mootor, firma „Ford“, kui võlgniku Rothbergi varandus tema vaieluse peale vaatamata, ja nimetatud varandus määrati jaoskonna ülema poolt müügile enampakkumise teel.

A.-s. Sakala panga voliniku vann. adv. abi J. Kuusk tõstis selle korralduse peale administratiiv korras kaebuse, seletades, et üleskirjutatud varandus olevat o.-ü. „Delta“ omandus ja tema poolt a.-s. Sakala pangale panditud ja viimase poolt Jüri Rothbergi kätte hoiule antud.

Rahukohtuniku otsusega on kaebus rahuldatud, kuna rahukohtunik leidis, et üleskirjutatud varandus on o.-ü. „Delta“ omandus, mis a.-s. Sakala pangale on panditud.

Selle otsuse vastu andis riigikohtule revisjoni kaebuse otsekoheste maksude peavalitsus. Omas kaebuses seletab peavalitsus, et Narva 1. jsk. politsei ülem ei olevat korraldust teinud, et Jüri Rothbergi võla katteks mõne kolmanda isiku ehk seltsi varandus üles kirjutataks ja oksjonile määrataks. Jaoskonna ülema poolt tehti korraldus võlgniku varandust üles kirjutada, kui aga raiooni ülem kirjutas üles o.-ü. „Delta“ või Sakala panga varanduse, siis oleks asjast huvitatud isik, selts või pank raiooni ülema ülemusele, s. o. jaoskonna ülemale pidanud kaebama, ja tema kaudu varanduse vabastamist nõudma. Politsei tegevuse peale oleks võinud asjast huvitatud isik, selts või pank kaevata ainult siis, kui oleks üleskirjutuse korda rikutud, kui aga vaielus tekitab varanduse kuuluvuse ehk omanduse kohta, siis peaks ka otsekoheste maksude peavalitsusele, kui riigi huvide kaitsjale, võimalus antama asja sisusse tungida ja asja otsustada. Riigimaksude määramine

ja sissenõudmine olevat seaduses eriseisukohta seatud; kui arvata, et mainitud küsimused tulevad rahukohtunikule otsustada anda, siis võiks ka juhtuda, et rahukohtunik otsustaks administratiiv korras varanduse kuuluvuse küsimusi, mille väärtus, näiteks, 100 miljoni marka võib olla. See ei oleks aga loomulik, sest otsekoheste maksude peavalitsus tahaks ja peaks tohtima ka asja sisusse süveneda ja tahaks ise asja otsustada, kus riigi huvid on suurte summadena kaalu peal. Otsekoheste maksude peavalitsuse otsuste peale võib aga asjast huvitatud isik või selts riigikohtule kaebuse anda.

Riigikohus leiab: tuleb vahet teha, kas tõstetakse kaebus ametniku mitteseaduspärase tegevuse peale varanduse üleskirjutamise ja sissenõudmise juures, või aga üleskirjutatud varanduse kuuluvuse üle mitte võlgnikule, vaid kolmandale isikule. Kuna esimesel juhtumisel tuleb kaebus tõsta administratiiv korras ametniku ülemusele, nagu seda otsekohe ette kirjutab vastuvaidlemata korras riigivaranduse sissenõudmise seadus § 126, on teisel juhtumisel tegemist vaielusega üleskirjutatud varanduse kuuluvuse üle võlgnikule või kolmandale isikule (Riigiasutust. vastuvaidlem. korr. sissenõudmise sead. § 107). Sarnane vaielus, kui iga vaielus kodanlise õiguse üle, allub tsiviil-kohtu lahendamisele ts. kp. sead. § 1. alusel. Käesoleval juhtumisel käib vaielus selle kohta, kelle oma on üleskirjutatud varandus ja rahukohtunik on administratiiv kohtu korras lahendanud ja otsustanud küsimuse selle üle, et üleskirjutatud varandus on o.-ü. „Delta“, mitte aga Rothbergi omandus, ilma et o.-ü. „Delta“ ja Rothberg asja harutamisest oleks osa võtnud. Sellega on rahukohtunik puht tsiviil-õiguslist küsimust lahendanud administratiiv kohtu korras, Adm. K. K. § 2. rikkudes, mille järele selles korras tuleb harutada ainult kaebuseid valitsusasutuste ning üksikute ametnikkude tegevuse, otsuste, korralduste, määruste ja tegevuseta oleku vastu, kui selles avaldub maksuvate seaduste ehk seadusjõuliste kohusliste määruste rikkumine, nende poolt ettekirjutatud kohuste täitmata jätmine või põhjendamatu viivitus.

Kõige selle pärast, Adm. K. K. § 35. põhjal otsustas riigikohus: Narva 2. jsk. rahukohtuniku otsus 12. augustist 1925. a. tühistada ja a.-s. Sakala panga juhatuse

poolt rahukohtunikule antud kaebus Tsiv. Kp. Sead. § 1. põhjal läbivaatamiselt kõrvaldada.

Ametlik osa.

Käsu kirjaga 22. aprillist s. a. nr. 23 sise-ministeeriumile

on avaldatud teadmiseks Vabariigi Valitsuse otsus 14. aprillist s. a. (prot. nr. 41, p. X):

„Anda juhtnööriks riigiasutustele, et: 1) kuni riigiteenistuse seaduse maksma hakkamiseni võib riigiteenijaile aasta jooksul puhkust anda, juhtumisel, kus maksvad seadused seda teisiti ei korralda — neile, kes vahetpidamata riigiteenistuses olnud: a) vähemalt üks aasta — kuni 2 nädalani ja b) vähemalt kaks aastat — kuni 1 kuuni, tingimisega, et asutuste jooksev töö selle all ei kannataks.

Iga üksiku asutuse teenijate kohta puhkuse aja ja järjekorra kindlaksmääramine jääb nende asutuste juhatuste hooleks.

2) Puhkusele minejaile riigiteenijaile võib puhkuse aja eest palga ette maksta.

Käsu kirjaga 22. aprillist s. a. nr. 24 sise-ministeeriumile

on avaldatud teadmiseks Vabariigi Valitsuse otsus 14. aprillist s. a. (prot. nr. 41, p. VI):

„Lubada vastu võtta ja kanda piirivalve kapten Voldemar Song'il Rootsi kuningliku mõõga ordu kavaleeri I järgu aumärki.“

Käsu kirjaga 22. aprillist s. a. nr. 25 sise-ministeeriumile

on avaldatud teadmiseks Vabariigi Valitsuse otsus 14. aprillist s. a. (prot. nr. 41, p. XIII):

„Määrata 1. aprillil s. a. koosseisude vähendamise tõttu ametist vabastatud siseministeeriumi nooremale käskjalale Villem Mad'e'le autasuna 25.000 marka kauaaegse kohusetruu teenistuse eest.“

Piirivalve valitsuse ülema käsu kirjaga 31. märtsist s. a. nr. 21:

Lääne jaoskonna Pärnu raiooni kordoni ülem v. allohv. Otto Karro on ülendatud veltveebli auastmesse hoolsa ja eeskujuliku teenistuse kohuste täitmise eest.

Piirivalve valitsuse ülema käsu kirjaga 14. aprillist s. a. nr. 24

on avaldatud teadmiseks ja täitmiseks piirivalve valits. ülema poolt ringkirjas nr. 2212 8. IV s. a. maksmapandud juhtnöörid piirivalves 3-aastase kiiduväärt teenistuse eest autasuna maksetava kolme kuu palga asjus:

Käsu kirjaga nr. 13 § 1 s. a. avaldatud autasu ettepanekute kokkuseadmisel tuleb kinni pidada järgmisest korrast:

1. Kolmeaastase vahetpidamata kiiduväärt teenistuse eest võib autasuks ette panna kordoni ülemaid ja kõiki teisi valvureid, kusjuures kordoni ja nende vastavatel ülematel, kes ettepaneku alla kuuluvad, viimase aasta attestatsioon vähemalt „hea“ peab olema.

Erakorralisel juhtumisel, iseäranis mõõduandvatel põhjustel, on lubatud ka rahuloldava attestatsiooniga kordoni ülemaid autasule ette panna, kuid siis peab olema ettepanekus näidatud need põhjendused, mis niisuguse erakorralise ettepaneku tegemise välja kutsuvad.

Need kordoni ülemad, kes allohviteri kursustele saadeti, selle lõpetasid ja praegu teenivad, tulevad kõik ette panna autasule, olgugi, et mõne viimane attestatsioon rahuloldav. Juhtumisel, kui leitakse allohviteri kursused lõpetanud kordoni ülem mittekohane olevat autasule ettepanemiseks, siis peab sellest ühes põhjustega ette kantama.

2. Autasu ettepanekud peavad kokku seatama isiklikult raiooni ülemate poolt erilise juurelisatud vormi järele ja ette kantud jaoskonna ülematele, kes oma põhjendatud arvamisega ettepanekud esitavad. Jaoskonna ülemate arvamisest tehakse samuti ettepaneku lehel ja peavad kindlakujulised olema.

3. Jaoskonna ülemate poolt läbivaadatud autasu ettepanekuid peab esitama järgmisteks tähtaegadeks:

1. maiks nende kohta, kes 1. aprilliks on nõutava aja välja teeninud, 1. septembriks nende kohta, kes 1. augustiks nõutava aja välja teeninud, 1. jaanuariks

nende kohta, kes 1. detsembriks nõutava aja välja teeninud, 1. märtsiks nende kohta, kes 1. veebruariks nõutava aja välja teeninud.

Ettepanekuid peab nõnda ära saatma, et staabis ettepanekud tähtaegadeks oleksid kätte saadetud.

4. Jaoskonna ülematel tuleb silmas pidada ja raiooni ülemate tähelepanu selle peale juhtida, et autasu määratakse kolmeaastase hoolsa ja kiiduväärt teenistuse eest piirivalves; autasu on mõeldud piirivalvurite ergutamiseks eeskujulisele teenistuse kohuste täitmisele ja sellepärast peab autasule ette pandava teenistus eralduma harilikust kolmeaastasest aja väljateenimisest.

5. Ettepanekul iga jaoskonna kohta peab jaoskonna ülem ühise saatekirjaga minule ette kandma, kusjuures saatekirjas peab olema tähendatud: 1) üldine piirivalvurite arv jaoskonnas, kes ettepaneku tähtajaks kolm aastat teeninud ja ei ole autasu saanud, 2) kui palju üldse autasu juba kätte saanud.

6. Autasu ettepanekule ei kuulu need piirivalvurid, kes küll 3 aastat piirivalves teeninud, kuid juba teenistusest lahkunud.

7. Käesoleva korra järele esitada esimesed autasu ettepanekud mitte hiljem kui 1. maiks s. a.

Väljamaalt.

Võitlus pornograafilise kirjanduse vastu Peerus.

Teatavasti algas viimastel aastatel rahvasteliidu algatusel üldine võitlus pornograafilise kirjanduse levitamise vastu niihästi Euroopa kui ka Ameerika riikides. Eestkätt on võitluse sihiks kaitseda noorsugu kõiksugu halva kirjanduse eest, järgmine eesmärk, mille teostamise poole püütakse, on kõlblusvastase kirjanduse levitamise seismapanek. Mitmed riigid on sellele küsimusele juba tõsiselt tähelepanu pööranud, on hakatud uusi seaduseelnõusid välja töötama ja mitmesuguste kitsendavate määruste abil paremat korda looma. Algupäraselt on kõne all olevas sihis kahtlemata tegutsema hakanud Lõuna-Ameerika vabariik Peeru. Uues, pornograafilise kirjanduse vastu võitlemise seaduses on muu seas ette nähtud järgmised karistused. Raamatute, ajalehtede, aegkirjade jne. kirjastajad (ja muidugi mõista ka vastavad autorid); kes raamatuid jne. kirjutavad ja kirjastavad, mis oma sisu poolest kuuluvad pornograafiliste hulka, langevad rahalise trahvi alla, mis võib tõusta kuni summani, mida saadakse vastava raamatu jne. 1500 eksemplari müügist. Kui karistataval puudub võimalus trahvi maksmiseks, siis peab tema neli kuud töötama hauakaevajana kusagil surnuaias. Arvatakse, et just viimane karistamise viis avaldab head mõju.

Advokaat oma kaitsealuse lasknud maha.

Montrealis leidis mõne aja eest aset kurbmäng, mille lõpp meele tuletab sen-

satsioonilist kinolinti. Üks parematest Montreali linna advokaatidest, keegi Jan Bouron kaitses üht iskut, keda üldiselt tunti kui suuremat tülinorijat. Viimane seisis kohtu ees kui süüalune ühes tapmise protsessis. Osav advokaat oskas pikemas kõnes asjale sarnase pöörde anda, et kaebalune — keegi John Querel õigeks mõisteti. Peale otsuse kuulutamist läks kaitsja advokaatide tupp. Mõne aja pärast ilmus Querel ning soovis oma kaitsjaga kõnelda. Mõlemad mehed jäid paariks minutiks üksinda tupp, siis kõlas äkitselt pauk ning tupp ruttavad kohtuametnikud leidsid Quereli tapetuna maas lamavat, kuna advokaat pistoli käes hoidis. Advokaat toimetati kohtu-uuriija juure, tema ei salganud põrmugi, et tema oma kaitsealuse tappis, olles selle juures täie mõistuse juures ning ilma et tapetu oleks tahtnud temale kallale tungida. Advokaat seletas kohtu-uurijale tapmise motiivide kohta järgmist. Querel ilmus advokaadi juure, et oma tänu avaldada kaitsmise eest, millele tema võlgnes õigeksmõistmise. Juba lahkudes tõmmas Querel põuetaskust pildikese ja ütles advokaadile: see on mälestus minu esimese kuriteo kohta, mille toimepanemises aga mind keegi kunagi süüdistada ei teadnud ja mis kunagi enam avalikuks ei tule. Advokaat vaatas pildikest lähemalt ja tundis ära — oma näo pildi, mis oli valmistatud kolmekümne aasta eest, kui advokaat oli ise veel üsna noor mees. Ja korraga selgus temale saladus, mille avalikukstegemise kallal tema ise ja

mitmed ametnikud olid kaua aega asjata tööd teinud. Kolmekümne aasta eest kinkis advokaat selle pildi oma pruudile, keda kaks päeva enne laulatust ühes linna lähedal olevas metsas, kus tema parajasti kõndima läks, ära tapeti ja paljaks rööviti. Mõrtsukast tol korral ei leitud. Kui advokaat nüüd korruga tapja oma ees nägi, kes tema eluõnne purustas, ei suutnud tema enam oma üle valitseda ja lasi mõrtsuka maha.

11.000 mõrtsukat aastas.

Kunagi varem pole Ameerika Ühisriikides nii palju tapmisi toime pandud, kui viimastel aastatel, selle peale vaatamata, et elamistingimused Ameerikas üldse palju soodsamad on kui mujal, seal ei tunta suuremat tööpuudust ja viletsust, nagu see praeguses Euroopas valitseb. Tapmistete arv on nii kohutavalt kasvanud, et, näiteks, New-Yorgi osariigi kuberner hiljuti erikomisjoni nimetas, kellele ülesandeks tehti kõige kiiremas korras selgusele jõuda alata kasvava kuritegevuse kohta. New-Yorgi osariik on kuritegude üldarvu poolest viimasel aastal teistest Ühisriikide osariikidest ette jõudnud. 1922. aastal tapeti Ühisriikides ümmarguselt 9500 inimest, 1923. aastal juba 10.000, 1924. aastal isegi 11.000 ning 1925. a. arvud näitavad umbes sama pilti. Chicagos, kus elab umbkaudu 3 miljoni inimest, tapeti 1923. aastal 389 isikut, New-Yorgi linnas 262 inimest. Huvitav on, kui neid arvusid võrrelda teiste maade omadega. Samal 1923. aastal tapeti Saksamaal 200 inimest — ja Saksamaa seisukord mõrtsukatööde suhtes pole kaugeltki kiiduväärt Euroopas. Londoni linnas juhtus 1923. a. 43 tapmist ja Berliinis 30.

Osav varas.

Mõne aja eest leidis ühes Budapesti kohtuasutuses aset järgmine juhtumine. Kohtuniku ees seisis vana, tuntud taskuvaras-retsidiivist, keda kaitses keegi noor advokaat. Mees mõisteti priiks tõendavate asjaolude puudusel. Kui advokaat kohtust lahkus, pani tema tähele, et tema taskust vahepeal on varastatud kulduur. Kahtlus langes taskuvarga-kliendi peale, keda mõne aja pärast tabati ja kelle süü kindlaks tehti. Veel osavama trikiga, kui Budapesti ametivend, sai toime paari nädala eest üks Viini taskuvaras. Mees tabati kuriteo pealt, viidi kinni ja toimetati mõne aja pärast kohtuniku ette. Ülekuulamise ajal varastas tema kõrval seisvalt

kriminaalametnikult vangikambri võtme, et muidugi nii pea kui võimalik jälle vabandusse pääseda. Kriminaalametnik otsis kaua aega hämmastunult võtit ja tuli lõpuks — kui muud pääseteed ei jäänud — mõtte peale varga taskuid revideerida.

Valearst.

Kuu aja eest oli Berliinis kohtulisel harutusel ühe iseäralise kuritegija süüasi, kes omal ajal Austria sõjaväes ohvitserina teenis ja keda kõik isikud, kellele tuli temaga tegemist teha, iseloomustavad kui suure tahtejõuga, püüdjat, tööarmastajat ja intelligent isikut, kelle hukatuseks aga sai kergemeelsus ning mingi arusaamatu tahe kuritegusid toime panna. Max Bartel oli juba nii mõndagi elus läbi elanud, kui tema — veel noore meheņa — Austria sõjaväeteenistusest lahkuma pidi toimepandud varguste pärast. Teda mahutati varsti peale teenistusest lahkumist ühte linna haigemajja ja seal tekkis temal soov arstiks hakata. Temal läkski korda paljudest loengutest arstiteaduse alal osa võtta, peale selle tegi tema kodus tublisti tööd ning tahtis juba ülikooli astuda. Arvesse võttes tema eelkaristust ei võetud teda ülikooli vastu, kuid mees ei kaotanud lootusi. Bartel võltsis tunnistusi ning sai sel viisil arstiks — dr. med. Bartel'iks. Kuidagi — võib olla kusagil haigemajas, seda pole senini igatahes veel korda läinud selgitada — täiendas mees oma teadmisi niivõrd, et tema leidis ühes suuremas Viini haigemajas assistendina koha. Mõne aasta pärast sai tema ühe haigemaja ülemarstiks ja töötas, nagu kõik tunnistajad kinnitavad, suure eduga, nii et tema oma peale isegi teadusemeeste tähelepanu tõmbas. Kohtus tõendas ekspert-kohtuarst, et kaebealuse teadmised arstiteaduse alal on tähelepanuäratavad. Eriti suure eduga olevat Bartel töötanud kirurgia alal ja olevat paljude inimeste elu päästnud õigel ajal ettevõetud ning osavalt läbiviidud operatsioonidega. Kohtus ei salganud Bartel oma süütegusid. Nimelt varastas mees Viinis kallihinnalisi arsti instrumente ning teaduslikke raamatuid. Kõik, mis valearst oma vabanduseks ette tõi, oli suur soov arstiteaduse alal töötada ning omale häid raamatuid ja erialalisi instrumente soetada.

Omapärane soov.

Ameerika Ühisriikide kõrgema kohtu harutamisele tuleb lähemal ajal küsimus, mis Ameerikas üldist tähelepanu äratav ja

mille otsustamist suure huviga oodatakse. Isegi kihilveod olevat toime pandud küsimuse jaatavalt või eitavalt otsustamise kohta, nagu see kohane Ühisriikidele. Asi seisab järgmises: Mõne aasta eest tabati Ühisriikide politsei poolt keegi Chapman, kaua tagaotsitud ja kardetav kuritegija, kes toime pannud palju röövimisi ja riisumisi. Tol ajal mõisteti Chapman kohtu poolt 25 aastaks vang. Mehel läks korda lühikese aja pärast peale kohtuotsust põgeneda, teda ajasid taga politseinikud ning tagaajamisel ja vastastikusel laskmisel tappis Chapman ühe politseiametniku. Viimase teo eest mõisteti Chapman, keda korda läks uuesti vangistada, surma. Nüüd aga asus Chapman seisukohale, et temal õigus enne viimase karistuse täideviimist esimest karistust kanda, teiste sõnadega tahab tema 25 aastat kinni istuda ja alles siis surmanuhtlust kanda, muidugi arvamisel olles, et 25 aasta jooksul korda läheb põgeneda ehk aga temale lõppude lõpuks kõige halvemal juhtumisel armu antakse. Ootamatult kuritegijale andis Ühisriikide president Coolidge temale armu esimese kuriteo suhtes. Kuid kuritegija leidis uue võimaliku pääsetee. Tema asus nüüd seisukohale, et olevat seadusvastane anda armu inimesele, kes muud ei ihalda, kui temale määratud ärateenitud karistust kanda toimepandud kuritegude eest. Viimane küsimus lähebki kõrgema kohtu otsustamisele; vahepeal istub aga kuritegija kinni ja kannab esimest karistust.

Leidlik jalgrattavaras.

Berliinis tegutseb praegu üks jalgrattavaras, kes kõiksuguste võtete abil omandas palju jalgrattaid ja keda senini pole korda läinud tabada. Esialgu „töötas“ mees võidusõitjana. Kui tema kusagil tänaval noori inimesi jalgratastega kohtas, läks tema nende juure, esitles vana jalgratta võidusõitjana ning palus üht ratast — harilikult kõige paremat — et poistele näidata, kuidas sõitma peab, s. o. kuidas sõidab võidusõitja. Noored olid muidugi älati asjast huvitatud ja ei teadnud paha aimata. Võidusõitja sõitis järgmise tänavnurgani ning kadus jäljetult. Ajalehis ilmusid teated varga kohta ning viimasel tuli oma taktikat muuta. Kord jalutas tema ilusa koeraga ning andis poisile, viimase ratast võttes, koera pandiks sõidu ajaks. Jällegi kadus mees ja selgus, et temaga kaasas olev koer oli varastatud. Uuesti ilmusid ajalehis hoiatused ning uuesti tuli

kuritegijal mõelda uute võtete peale. Mees mõtleski midagi välja ja temal läks korda paari päeva jooksul seitse jalgratast varastada. Viimane võte, mille läbiviimiseks tema kaaslast tarvitas, seisab järgmises. Petis sõidab oma jalgrattal, ning, jõudes kellegi jalgrattal sõitva poisikese kõrvale, hüüab viimasele: sinu ratta kruvi on lahti. Mõlemad ronivad maha. Petis annab oma ratta poisi kätte ning hakkab ise „katkist“ jalgratast parandama, tema ei võimalda isegi ratta omanikule järele vaadata, milles seisab nimelt viga. Mõne aja pärast ilmub kohale kolmas isik, kes petist kui vana sõpra teretab. Sellel aga pole palju aega jutuajamiseks ning teeb tööd edasi. Lõpuks on viga parandatud ning petis istub võõrale rattale, et proovisõitu teha. Tuleb tagasi — kõik paistab olevat korras. Nüüd palub sõber paariks minutiks petise ratta, et läheduses olevasse postkontori sõita. Kui tema on ära sõitnud — teeb varas veel ühe proovisõidu ja kaob ühes sõbraga ja mõlemi rattaga. Nagu öeldud, pole Berliini politseil senini veel õnnestunud meest tabada.

Vangimajade müük Inglismaal.

Inglismaal kahaneb kuritegevus viimaste aastakümnete jooksul järjekindlalt, millest see asjaolu on tingitud, et rida vangimaju tühjad seisavad ning muutuvad ülearuseks. Osa vangimajadest on ehitatud ümber mitmesugusteks hoolekande asutusteks, suurem osa neist lähevad müügil. Siia maani pole küll veel korda läinud endiseid vangimaju müüa, kuid loodetakse, et see lähemas tulevikus siiski õnnestub. 1914. a. karistati Inglismaal raskete kuritegude toimepanemise eest 21.560 inimest, 1925. a. aga ainult veel 13.841. Kergemate kuritegude eest karistatute arv on 1914. a. — 92.149 inimest, 1925. a. ainult 20.032 isikut, s. o. 4½ korda vähem.

Koi mõrtsukana.

Roomas leidis mõne aja eest aset saladuslik mõrtsukatöö, mille ohvriks langes Rooma seltskonnas hästi tuntud vürstinna Caravella. Viimane oli peale ühe suurema peo lõpu koju tulnud ning puhkama heitnud; järgmisel hommikul leiti tema tapetuna voodist: püstolikuul oli südamesse tunginud, mille tagajärjel järgnes otsekohene surm. Kahtlus langes vürstinna abikaasa peale, keda tunti kui väga armukadedat meest. Vürst arreteeriti ja ainult ühe kriminaalametniku eriline osavus päästis teda kindlast karistusest. Ametnik

leidis nimelt, et püstol, mis oli surma põhjuseks, niimoodi oli öölauale asetatud, et toru otsekohe oli sihitud tapetu südame poole. Voodist leidis ametnik suure koi. Öölaual seisis põlev küünal ning koi, lennates tule ümber, põletas oma tiivad. Püstoli kukel leidis ametnik koi tiibade

jälgi. Selgus ka, et püstoli kukk väga kergelt alla langes. Kõigest sellest järeldas ametnik, et koi ümber tule lennates põletas oma tiivad ning langes siis püstoli kuke peale; kukk läks lahti ning kõlas surmatoov pauk. Kohus mõistiski peale pikema asja harutamist kaebealuse õigeks.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

Schüts, Anni Friedrichi t., nr. 999. (34992)
Kuusk, Hans Jaani p., nr. 2349. (34997)
Mälson (sünd. Rorberg), Liisa Märdi t., nr. 6878. (34998)
Uus, Osvald Mardi p., nr. 165. (34999)
Preimann, Priidik Hendriku p., nr. 796. (34901)
Preimann, Elisabeth, nr. 797. (34902)
Ehrlich, Mihail Joosepi p., nr. 120. (34904)
Mägi, Elias Anne p., nr. 43. (34905)
Tiisler, Erna Jakobi t., nr. 1110. (34994)
Ala, Karl Juhani p., nr. 9931. (34991)
Pastik, Eduard Anna p., nr. 78. (34906)
Kallas, Märt Juhani p., nr. 258. (34907)
Schassmin, Liisa Hindreku t., nr. 383. (34910)
Lemberg, Jaan Otto p., nr. 259. (34912)
Elken, Eduard Rudolfi p., nr. 334. (34917)
Vaht, Marie Hansu t., nr. 41. (34916)
Kuiemann (sünd. Rehema), Lidia Mihkli t., nr. 250. (34915)
Saba, Alviine Tõnu t., nr. 398. (34914)
Ein, Mihkel Johani p., nr. 101. (34913)
Ormann, Richard Vidriku p., nr. 816. (34911)
Rästa, Karl Peetri p., nr. 651. (34903)
Rästa, August Peetri p., nr. 412. (34903)
Puuder, Mart Madli p., nr. 2117. (35000)
Uuskar, Juhan Simmu p., v. a. Keina vallaval. 1919 a. nr. 28. (35144)

Teller, Jaan Peetri p., v. a. Tallinna linna pol. sadama jsk. 16. 4. 25 a. nr. 908. (35142)
Laur, Aleksander Johannese p., v. a. Keina vallaval. 1921 a. nr. 272. (35150)
Ligi, Karl Tõnu p., v. a. Uuemõisa vallaval. 12. 1. 21 a. nr. 520. (36019)
Suurem, Marie Jaani t., v. a. Kogula vallaval. 5. 10. 20 a. nr. 1030. (36021)
Raun, Ivan Feodori p., v. a. Leisi vallaval. 30. 9. 20 a. nr. 529. (36022)
Karlsone, Amalie Mihkli t., v. a. Luunja vallaval. 16. 1. 20 a. nr. 370. (36190)
Kiipli, Johannes Jakobi p., v. a. Rasina vallaval. 1. 2. 22 a. nr. 7. (36191)
Suuts, Salme Jaani t., v. a. Mäksa vallaval. 9. 12. 24 a. nr. 306. (36189)
Pilts, Johan Martini p., v. a. Luunja vallaval. 31. 7. 23 a. nr. 70. (36192)
Kahvel, Karl Anne p., v. a. Mäksa vallaval. 19. 2. 24 a. nr. 157. (36193)
Mikson, Voldemar Ernst Villemi p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 17. 1. 24 a. nr. 44/081420. (36194)
Rebane, Anna Hansu t., v. a. Tähtvere vallaval. 14. 12. 19 a. nr. 236. (36195)
Pookene, Rudolf Jüri p., v. a. Kambja vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 409. (36196)
Kaarel, Liisa Jakobi t., v. a. Patküla vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 345. (36197)
Otsa, Miina Ado t., v. a. Mäksa vallaval. 10. 11. 22 a. nr. 887. (36198)
Mäe, Alviine Jüri t., v. a. Raadi vallaval. 1920 a. nr. 1067. (36199)
Parm, Adolf Pärti p., v. a. Vastse-Kuuste vallaval. 2. 6. 20 a. nr. 412. (36200)
Avastik, Vilhelmine Johani t., v. a. Elistvere vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 496. (35842)
Jätsa, Johannes Karli p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 2. 6. 22 a. nr. 14344. (36240)

- T i k s, August Karli p., v. a. Kambja vallaval. 15. 1. 20 a. nr. 300. (35843)
- P ä r n, Marie Kristjani t., v. a. Vao vallaval. 22. 12. 22 a. nr. 432/103419. (36241)
- K r e u t z b e r g, Ingeborg Heinrichi t., v. a. Kuksema vallaval. 30. 12. 21 a. nr. 922. (36242)
- R e i m a n n, Oskar Jaani p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 27. 2. 23 a. nr. 545/43916. (36243)
- V a l t, Aleksander Aleksei p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 17. 4. 20 a. nr. 9864. (36244)
- K a l l a s, Karl Peetri p., v. a. Tall. linna pol. ülemalt 16. 2. 20 a. nr. 8697. (36245)
- K u l l, Pauline Karli t., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 14. 2. 23 a. nr. 509. (36246)
- V a s i l j e v, Ekaterina Nikolai t., v. a. Tall. linna pol. ülemalt 19. 2. 20 a. nr. 9926. (36247)
- S a u l i n, Mihkel Jaani p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 13. 3. 20 a. nr. 8763. (36248)
- V a s n i, Martin Mardi p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 6. 12. 24 a. nr. 3650/198127. (36249)
- S a n d e r, Julius Richard Mihkli p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 5. 5. 20 a. nr. 23064. (36250)
- K u k k, Juuli Hansu t., v. a. Porkuni vallaval. 2. 1. 20 a. nr. 370. (36620)
- K r o o b e n, Aleksander Juhani p., v. a. Venevere vallaval. 11. 9. 20 a. nr. 133. (36621)
- L u u t u s, Harald Jüri p., v. a. Nõmme pol. jsk. 11. 10. 22 a. nr. 3272. (36622)
- L u n d, Jaan Karli p., v. a. Venevere vallaval. 23. 3. 22 a. nr. 283. (36623)
- G r e e n b e r g, Jaan Tõnu p., v. a. Vao vallaval. 1. 2. 21 a. nr. 1645. (36624)
- P e t e r s o n, Julius Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 16. 3. 23 a. nr. 19021. (36625)
- I s o p, Jaan Jaani p., v. a. Vigala vallaval. 7. 5. 24 a. nr. 166. (36626)
- K l e e m a n n, Juuli Jaani t., v. a. Oru vallaval. 12. 5. 23 a. nr. 59. (36661)
- E r v i n, Aleksander Hansu p., v. a. Velise vallaval. 12. 6. 20 a. nr. 520. (36662)
- V a l d e k, Johannes Antoni p., v. a. Velise vallaval. 10. 5. 21 a. nr. 736. (36663)
- V a n i k, August Marie p., v. a. Panikovitshi vallaval. 1. 5. 20 a. nr. 3278. (36725)
- R a a d i k, Kirill Jaani p., v. a. Haimre vallaval. 25. 2. 20 a. nr. 134. (36664)
- K e l t, Ado Jaani p., v. a. Kasaritsa vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 167. (36720)
- K õ i v, Liine Kadri t., v. a. Kasaritsa vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 154. (36719)
- K a l a, Marie Peetri t., v. a. Võru linna pol. ülemalt 21. 11. 19 a. nr. 192. (36726)
- L ä t t l a n e, Emmi Jaani t., v. a. Võru vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 369. (36727)
- U i b o, Erik Johannes Jaani p., v. a. Viitina vallaval. 14. 1. 25 a. nr. 16. (36728)
- A a s m a n n, Ada Jüri t., v. a. Kirbla vallaval. 26. 4. 21 a. nr. 1317. (37060)
- K a r o t a m, Anton Jüri p., v. a. Paadremaa vallaval. 2. 7. 20 a. nr. 532. (37063)
- I n d r e s, Marie Jaani t., v. a. Kirbla vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 850. (37064)
- S c h r ö d e r, Priidik Jaani p., v. a. Massu vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 265. (37065)
- K o k k, Anna Jaani t., v. a. Kirbla vallaval. 16. 2. 20 a. nr. 1135. (37067)
- V e r o m a n n, Anna Jüri t., v. a. Paadremaa vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 10. (37068)
- K u u l m a n n, Mihkel Kustase p., v. a. Paatsalu vallaval. 1920 a. nr. 540. (37069)
- O s o k i n, Akintin Feodori p., v. a. Kasepää vallaval. (37480)
- E i s e n s c h m i d t, Hanna Adolfi t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 15. 8. 24 a. nr. 3139. (37481)
- K u l b a r s, Lilli, v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. nr. 14404. (37482)
- P j a n k o v, Nikolai Nikolai p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 1922 a. (37483)
- N a e l, Priidu Mihkli p., v. a. Kihelkonna vallaval. 1922 a. (37484)
- V a a d e v i t s, Mathilde Madise t., v. a. Kopli pol. abijsk. 1925 a. nr. 540/234629. (37485)
- K e r d m a n n, Eduard Mihkli p., v. a. Rapla vallaval. (37486)
- K u u s i k, Elviine Jüri t., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 1925 a. nr. 6626. (37487)
- N i e m a n n, Voldemar Karli p., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 10. 12. 19 a. nr. 2677. (37488)
- E n d e, Marie Jüri t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 1919 a. nr. 5537. (37489)
- M ü h l b e r g, August Hansu p., v. a. Tall. linna linna pol. 2. jsk. 1920 a. nr. 9713. (37492)

- Leppik, Hugo Mardi p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. (37490)
- Ovi, Alma Johani t., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 1925 a. nr. 1941. (37491)
- Arbusov, Leena Johani t., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. (37493)
- Reinhold, Juhan Jüri p., v. a. Tall. linna pol. ülemalt 17. 2. 20 a. (37494)
- Bure, Edgar Johannese p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 1923 a. (37497)
- Bogatõrev, Nikolai Madise p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 2. 8 22 a. nr. 18124. (37498)
- Nõmm, Marie Konstantini t., v. a. Kõrgesaare vallaval. (37499)
- Seimann, Martin Johani p., v. a. Türi alevival. 1924 a. nr. 20. (37500)
- Loop, Eduard Miku p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 25. 9. 24 a. nr. 1568/178773. (37658)
- Kamm, Artur Anna p., v. a. Nehatu vallaval. 26. 9. 22 a. nr. 1540. (37659)
- Kärner, Herman Mihkli p., v. a. Kurna vallaval. 21. 1. 20 a. nr. 121. (37662)
- Tomingas, Jüri Jüri p., v. a. Rae vallaval. 2. 1. 24 a. nr. 3. (37673)
- Pohl, Jakob Jakobi p., v. a. Nehatu vallaval. 26. 11. 20 a. nr. 1234. (37679)
- Pless, Aleksander Hendriku p., v. a. Harku vallaval. 30. 3. 20 a. nr. 1377. (37680)
- BorISOv, Aleksander Makari p., nr. 1237. (37681)
- Mustkivi, Marie Juhani t., nr. 13628. (37682)
- Mustkivi, Johannes Gustavi p., nr. 1817. (37683)
- Gentalen, Mihkel Peedu p., v. a. Jäärja vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 110. (37732)
- Määr, Melania Theodori t., v. a. Viljandi maak. pol. 4. jsk. 21. 11. 19 a. nr. 696. (37733)
- Tombach, Karl Mihkli p., v. a. Roela vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 224. (37734)
- Fau, Edgar Märdi p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. (37751)
- Männik, Jaan Jüri p., v. a. Küti vallaval. 20. 5. 20 a. nr. 482. (37752)
- VeidenstrauCh, Eleonore Voldemari t., nr. 2080. (37757)
- Gutmann, Kristiine Mihkli t., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. (37758)
- Karakas, August Hansu p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. abijsk. (37760)
- Paljak, Ernestiine Johannese t., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. (37762)
- Schults, Gustav Adolphi p., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 29. 12. 19 a. nr. 5215. (37761)
- Palmberg, Rudolf Gustavi p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 27. 8. 20 a. nr. 11830. (37763)
- Laipaik, Melanie Mihkli t., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. (37765)
- Nikitina, Alma Jaani t., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 7. 9. 21 a. nr. 310. (37766)
- Michkolai, Helene Jaani t., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. nr. 722. (37767)
- Kuuskmann, Maria Gustavi t., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 7. 3. 22 a. nr. 15610. (37768)
- Rohvald, Johannes Andrese p., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 1919 a. (37770)
- Mõtlik, Maria Karli t. (37771)
- Lass, Alfred Gustavi p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. nr. 12894-a. (37772)
- Kaasik, Roman Karli p. (37773)
- Einmann, Eduard Karli p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. (37774)
- Salme, Julie Otto t., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. (37775)
- Sivers, Heinrich, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 8. 7. 20 a. nr. 11807. (37776)
- Gerschkovitsch, Marie Villemi t., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 1921. a. (37778)
- Romanovskaja, Tatjana Teodori t., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. (37779)
- Veelmann, Villem Johani p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülema abilisel Teliskoplis 2. 3. 24 a. nr. 115. (37780)
- Veelmann, Liisa Jüri t., v. a. Salla vallaval. (37780)
- Uusjärv, Adele Mihkli t., v. a. Tapa pol. jsk. 1921 a. (37782)
- Loginova, Nadeshda Mihkli t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 6. 2. 25 a. nr. 434. (37786)
- Klaaser, Emilie Hendriku t., v. a. Harku vallaval. (37787)
- Grossmann, Marta, v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 1922 a. (37788)
- Fagerström, Ilse Rudolphi t., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 1923 a. (37789)

Kuulutus.

Paide jaoskonna politseikomissar annab teada, et 4. mail 1926 a. kell 10 hommikul müüakse Võhmuta vallas, Karina as. enampakumisel Jüri Tirmanni päralt olev varandus, mis koosneb 6-hobusejõulisest isesõitja lokomobiliist, mitmesuguste maksude sissenõudmiseks.

Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval. Pakkumine algab pakutud summast.

Paides, 21. aprillil 1926 a. Nr. 02182.

TILLING, politseikomissar.